

ELEŞTİREL YAZMA

“Gerçekliği” dile getirdiğimizi söyleriz her zaman. İnsanla ilgili meselelerde mekansal, zamansal ve kültürel boyutları göz ardı ederek herkes için ortak nesnel bir gerçekliğin var olduğunu düşünürüz Bizi çatışmaya ya da uzlaşmaya götüren algıların tablosunu çizen dil oyunlarıdır. Gerçekliğin bize bağlı olduğunu ama başka bakış açılarının da başka gerçeklikler kurabileceğini düşünmeliyiz. Gerçekliği olabildiğince nesnel bir şekilde anlayıp anlatabilmek için kümeye öteki elemanları da dahil etmek gerekir. Çünkü ancak tartışarak kullandığımız kavramların içeriklerini belirleyebilir ve gerçeklik hakkında ortak bir karara varabiliriz. İnsanın dünyasında hiçbir şey öznenen bağımsız değildir.

“Eleştirel Yazma Atölyesi”nde bir öyküden yola çıkarak metnin odaklandığı soruyu ya da sorunu farklı gerçeklikler alanına taşıyan, kurmaca olamayan bir metin planlamayı yazmayı amaçladık.

BEKLENTİ OLUŞTURMA: (15 dk)

- **Ön düzenleme:**

Metin- Okur İlişkisi hakkında konuşma

Metnin sınırlarıyla ilgili düzey belirleme (Öğrenci bunları biliyor mu?)

Kurmaca Metin: Kentin Üzerinde Dayanılmaz Bir Koku (Ferid Edgü)

Ek metin: Epiktetos, *Düşünceler*, II

Amacımız: Eleştirel Okuma ve yazma (İncelemek ve değerlendirmek. Metnin odaklandığı soru ya da sorundan hareket ederek kurmaca olmayan bir metin yazmak.

- **Terimden Tahmin etme:** “ Kentin Üzerinde Dayanılmaz Bir Koku” öyküsü nasıl bir öykü olabilir sizce?

BİLGİ YAPILANDIRMA (30dk.)

- **YOÇ Yönlendirici Okuma çalışması:** Şimdi size bir öykü okuyacağım. Elinize bir dizi soru veriyorum. Öyküyü okumayı bitirdikten sonra bu soruları yanıtlamanızı isteyeceğim. Ufak notlar alabilirsiniz.

Çözümleyici Sorular:

Yazarın duygusal gelişimi nasıl bir seyir izliyor?

Yazarın duygusal gelişimi nasıl bir seyir izliyor?

Yazarın düşünsel süreci nasıl bir seyir izliyor?

Yazarın düşünsel süreci nasıl bir seyir izliyor?

Bu öykünün hedef kitlesi kim olabilir?

Kimler bu öykünün önermelerini sorunsuz olarak kabul edebilir?

Yazar, sizce kiminle özdeşleşmemizi istiyor?

Bu öykü toplumla ilgili olarak neyi savunmamızı istiyor?

Bu yazının ana düşüncesi ya da konusu hakkında aşağıdaki seçeneklere uygun olarak neler söylersiniz?

- * Bir sözcükle
- * Bir cümleyle
- * Bu metnin yanıtladığı soru ne olabilir? (Yazar kendisine ne soruyor?) Metindeki dayanaklarını gösteriniz.

* Siz bu metinden hareket ederek yazara ne tür sorular sorabilirsiniz? (Ben yazara ne sorabilirim?)

Paylaşım (10 dk)

BİRLEŞTİRME (45 dk)

Ön düzenleme

DÜŞÜNSEL BİR METİN KURMA YÖNERGESİ

- Konu seçme
- Konuyu sınırlandırma
- Konu hakkındaki birikimleri gözden geçirme
- İletiyi belirleme
- Düşünceleri düzenleme: (tanımlama, örnekleme, karşılaştırma, alıntılama, sayısal verilerden yararlanma)
- Plan yapma
- Plandaki düşünceleri paragraflara dökme
- Yazıyı denetleme ve düzeltme

Yönerge: Dirsek eşinizle birlikte öykü iletiminden hareket ederek, RBHK yöntemiyle bir konu, rol, biçim ve hedef kitle belirleyin ve bir yazı planı hazırlayın. Ek metinden alıntılarla savınızı destekleyebilirsiniz.

Ek metin :

EPIKTETOS

Gözlerimizi açan ya da kapatan nedir? Bir nesnenin bakışımızın dışında kalmasını ve diğerleri üzerinde sabitleşmesini sağlayan kimdir? Görme yetisi mi?

Kulaklarımızı bazı şeylere kapatan ya da açan nedir? Bazı duyduklarımızdan kuşkulamamızı ve sorgulamamızı ya da tersine kayıtsız kalmamızı sağlayan nedir? Anlama yetisi mi? Bu, özgür irademizden başka bir şey değildir. (...)

Bir gözü görmek için ondan başka kim açar?

Düşünceler, II (kısaltılmış ve sadeleştirilmiştir. (N.D)

Rol : Eleştirmen, Öğretmen, rehber vb.

Biçim: Eleştiri, deneme, mektup, bildiri, dilekçe vb.

Hedef kitle: Okur kitlesi, öğrenciler, rehber öğretmenler vb.

Konu: İletişimin öğeleri, toplumsal duyarlılık, Stresle başa çıkma vb.